

Títol del projecte: Assolir competències transversals a través de noves estratègies docents en l'assignatura Llenguatge i Comunicació.

Responsable: Mercè Martínez Torres. Departament de Psicologia Bàsica. Facultat de Psicologia UB.

Participants: Elisabeth Gilboy Rubio, Montserrat Cortès Colomer, Mònica Sanz Torrent, Neus Nuño Bermudez, i Miquel Serra Raventós. Departament de Psicologia Bàsica. Facultat de Psicologia UB.

RESUM

L'objectiu general d'aquest projecte ha estat dissenyar estratègies docents que permetin a l'estudiant desenvolupar dues de les competències transversals proposades en el pla docent de l'assignatura 'Llenguatge i comunicació': comunicar-se oralment i per escrit a nivell universitari i treballar en equip. Va dissenyar-se un pla d'actuació que inclou guies, recursos al Campus Virtual i un seguiment tutoritzat dels grups que realitzen el treball dirigit, aplicant una veritable avaluació formativa. Han participat en el projecte 6 professors i 485 alumnes dividits en 87 grups de treball. Els resultats han estat positius pel que fa al rendiment dels estudiants i a la millora de la competència escrita, no tant positius pel que fa a canviar alguns hàbits del treball en equip. S'ha provat l'ús de rúbriques i guies d'avaluació per a la competència de comunicativa oral i escrita, en fem una valoració positiva, tot i que s'han de millorar les realitzades al curs 2012-2012. Pensem que les millores del Moodle 2.4 pel que fa a l'avaluació, permetran una implementació dels elements d'avaluació dissenyats, que facilitarà la tasca del professor.

PARAULES CLAU

Competències comunicatives, avaluació formativa, TICs, tutorització de treballs, treball en equip.

1. INTRODUCCIÓ

En el context de la assignatura “Llenguatge i Comunicació” és adient treballar les habilitats lingüístiques i comunicatives tant en la seva modalitat escrita (Di Estefano i Pereira, 2004) com oral (Ramírez, 2002) posant en pràctica qüestions teòriques treballades. També es constata la necessitat de potenciar i afavorir els treballs en grups de tipus cooperatiu (Andreu i Sanz-Torrent, 2010; García, Traver i Candela, 2001) que possibilitin l’aprenentatge no sols de continguts sinó també de procediments i de foment d’actituds col·laboratives.

Tot i que, cada cop amb més freqüència, els alumnes han d’elaborar i presentar en públic treballs acadèmics duts a terme en equip, hem constatat que tenen poc desenvolupades les competències que calen per fer-ho (Alsina, 2010). D’una banda, pel que fa a les habilitats comunicatives: a) tenen seriosos problemes per redactar textos acadèmics que acompleixin tant els aspectes formals (estructura, ortografia, cites d’autors...) com de coherència i cohesió del text; i b) pel que fa a la presentació oral, tot i que hi ha una certa millora respecte dels alumnes de la llicenciatura –cosa que atribuïm al fet que en el segon semestre del grau de Psicologia es treballen alguns aspectes relacionats amb les presentacions orals– hem detectat força mancances en la planificació, l’ajust al temps i la comunicació no verbal. D’altra banda, pel que fa al treball en equip, en molts casos l’estratègia seguida pels estudiants és distribuir-se equitativament les lectures i resumir-les de manera individual per finalment presentar una seqüència de resums com a treball final. El que rep el professor és, doncs, una juxtaposició de treballs individuals que no ha estat elaborada, ni supervisada per l’equip.

És per tal de millorar aquestes mancances detectades que proposem el nostre projecte, després de revisar el treball realitzat per altres autors (Zelazny, 2000; Montgomery, 2000; Di Estefano i Pereira, 2004; Andreu i Sanz-Torrent, 2010; entre d’altres). Tenim per objectiu tutelar un procés d’adquisició de competències que té en compte el “saber” i el “saber fer”; és a dir, donar als alumnes eines conceptuals que els permetin saber què s’ha de fer i proposar activitats que els permetin actualitzar aquestes competències en tasques concretes, en les qual s’avaluen justament “com ho fan” i s’assenyalen els aspectes que han de millorar.

Per tal d’assolir els objectius del projecte (veure objectius) s’ha treballat en els tres eixos següents:

- 1) Elaboració de guies pràctiques sobre: com redactar un treball acadèmic (aspectes formals tant de tipus lingüístic com els referits a l’ús de citacions o a l’estructura d’un text científic), com fer una presentació en públic i com treballar en equip.
- 2) S’han dissenyat activitats que afavoreixin l’ús de les competències esmentades tant presencials com virtuals (treball col·laboratiu, informes escrits, presentacions orals, debats, avaluació entre parells, tutories de grup, etc.). Totes les activitats estan relacionades amb l’elaboració i presentació d’un treball en equip sobre un ventall de temes prèviament escollits pels professors de l’assignatura.
- 3) S’ha planificat una avaluació formativa i formadora, amb una retroacció ràpida i orientativa al llarg del procés (Gibbs y Simpson, 2009). S’ha desenvolupat un sistema de rúbriques per avaluar el grau d’assoliment de les competències, que possibiliti la millora de l’aprenentatge de l’estudiant i dona al professor múltiples evidències del progrés del seus alumnes (Lenski & Johns, 2000; Allen, & Tanner, 2006). Aquest sistema ha estat testat per 3 grups durant el curs 2012-13.

L’avaluació dels avenços dels estudiants en aquestes competències transversals al llarg del curs ha permès a l’equip de l’assignatura valorar si les estratègies docents utilitzades han estat adients o cal modificar-les.

ACTUACIÓ D'INNOVACIÓ DOCENT

2.1 CONTEXT D'APLICACIÓ

El projecte es centra en el treball dirigit de l'assignatura obligatòria "Llenguatge i comunicació" que té un pes d'un 40% en la nota global de l'assignatura. Està coordinat per tots els professors i organitzat en un mateix curs en el Campus Virtual comú als vuit grups d'estudiants matriculats (uns 500 alumnes).

2.2 OBJECTIUS:

L'objectiu general d'aquest projecte ha estat dissenyar estratègies docents que permetin a l'estudiant desenvolupar dues de les competències transversals proposades en el pla docent de l'assignatura 'Llenguatge i comunicació' (Grau de Psicologia, 5è semestre). Concretament, la proposta està adreçada a dues competències que, a més a més, estan fortament vinculades als coneixements impartits en l'assignatura:

- **Comunicar-se oralment i per escrit a nivell universitari** (mostrar capacitat de comprensió i expressió oral i escrita en català, castellà i/o en una tercera llengua, redactar informes i memòries, exposar oralment de manera fluida temes acadèmics i professionals).
- **Treballar en equip** (col·laborar amb els altres i contribuir a un projecte comú, col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals, participar en la resolució de conflictes).

Objectius en relació a la competència "Comunicar-se oralment i per escrit a nivell universitari"

1. Millorar la capacitat d'escriure en català i/o castellà concretada en la redacció d'un treball de divulgació i/o experimental a través de documents i pautes d'orientació, avaluació formativa que permeti la reestructuració del treball (sistema de rúbriques) i seguiment tutoritzat (presencial i no presencial, en aquest darrer cas via el Campus Virtual).
2. Millorar la capacitat d'expressió oral en la presentació pública d'un treball acadèmic a través de documents i pautes d'orientació, avaluació formativa (entre parells, autoavaluació i del professorat a través d'un conjunt clar de criteris).

Objectius en relació a la competència "Treballar en equip"

1. Millorar la capacitat de col·laborar amb els companys i contribuir en la redacció i presentació d'un treball acadèmic, així com prendre consciència del que és la responsabilitat compartida i la participació activa en un equip de treball. Per tal d'aconseguir aquest objectiu, els alumnes disposaran de documents i pautes d'orientació, un espai de treball per al seu grup en el Campus Virtual (que permeti l'intercanvi de materials, la comunicació entre membres del grup i l'organització del treball) i seguiment tutoritzat (presencial i no presencial, en aquest darrer cas via el Campus Virtual).

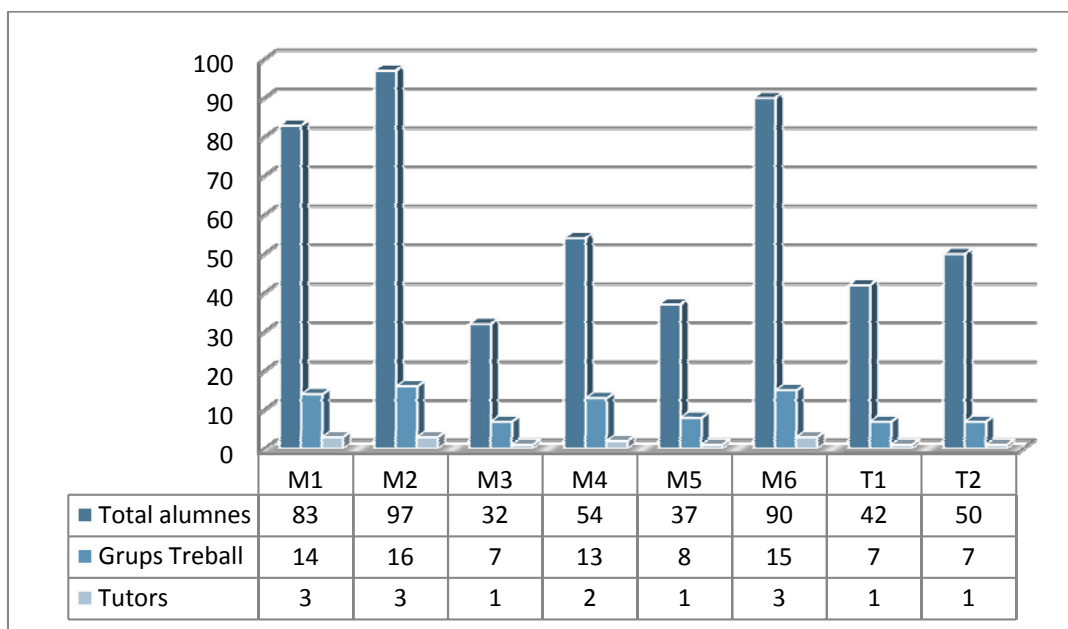
2.3 METODOLOGIA

La metodologia emprada consta de diferents fases en les quals, i de forma cooperativa, l'equip de professors va dissenyar i planificar les eines que s'havien previst en el projecte.

La primera fase va consistir a habilitar el Campus Virtual per treballar amb 8 grups diferents, dels quals els més nombrosos tenien 2 o 3 professors tutors de treball dirigit (TD). Pot veure's la distribució d'estudiants

(485), grups de treball (87) i professors (5) en el gràfic 1. Els professors van dirigir un mínim de 20 grups cadascú.

Com pot veure's en l'annex 1, el curs consta d'un bloc general per a tots els alumnes, amb un espai privat (fòrum dels professors) per al treball entre professors i un bloc per a cadascun dels grups. En aquest sentit el disseny complex d'aquest curs i els aspectes tècnics els va realitzar la directora del projecte.

Gràfic 1. Distribució d'alumnes, grups de treball i alumnes en funció del grup matriculat.

Es van redactar i consensuar els següents documents:

- Pautes per realitzar un treball acadèmic i una presentació oral
- Pautes per avaluar el TD
- Pautes per a la presentació del projecte per a la primera tutoria
- Temes a escollir i recursos bibliogràfics pel TD del curs 2012-13
- Power point primera sessió (presentació pla de treball TD)
- Power point segona sessió (treball en equip)
- Cronograma i pla de treball del trimestre (lliuraments, tutories, presentacions).

En la segona fase vam:

- Explicar el pla de treball als alumnes, acabar de confeccionar amb ells un calendari de tutories i lliurament parcial de tasques.
- Fer grups i habilitar-los espais de treball continuat en el Campus Virtual.
- Elaboració de la rúbrica per a la correcció del treball escrit dels alumnes (annex 2)
- Dissenys del sistema d'avaluació de les presentacions dels treballs (annex 3)
- Disseny del sistema d'avaluació entre parells de les presentacions (annex 3)

L'avaluació continuada va implicar:

1. Correcció del projecte presentat en la primera tutoria
2. Primera correcció del TD
3. Devolució del TD en la segona tutoria i preparació de la presentació a classe

4. Valoració de la presentació i de les avaluacions entre parells de les presentacions
5. Control d'assistència i participació (tutories, fòrum, presentacions a classe)
6. Devolució de la valoració de la presentació per part del professor i de l'avaluació mitjana dels companys.
7. Preparació d'un examen tipus test a partir de les preguntes formulades pels grups sobre els seus treballs.
8. Correcció del treball final.

La darrera fase s'ha centrat en l'anàlisi de les dades obtingudes, és a dir, la valoració de la repercussió de la formació realitzada en els aprenentatges dels estudiants:

- Valoració dels treballs escrits (entre la primera i la segona correcció).
- Valoració de les presentacions (relació entre l'avaluació externa i l'autoavaluació).
- Utilització de les eines dissenyades per al treball en equip dins del Campus Virtual.
- Valoració crítica de l'efectivitat dels instruments dissenyats i utilitzats en funció dels resultats.

Es van consensuar els criteris d'avaluació i cada professor va valorar 5 treballs, altres dades es van obtenir directament dels resultats enregistrats a través del Campus Virtual.

2.4 RECURSOS I SUPORTS EMPRATS

- Recursos propis, és a dir, temps de dedicació per part del professorat.
- Recursos del Campus Virtual

3. RESULTATS I CONCLUSIONS

3.1 TREBALL ESCRIT

Valoració 1. Lliurament del projecte. Primera tutoria. Compliment dels criteris esmentats en la pauta de presentació del projecte.

Com es pot veure a la taula 1, els alumnes arriben a la primera tutoria amb un projecte que, en general, no aconsegueix tot allò que se'ls ha demanat. Poc més de la meitat han llegit la lectura obligatòria abans de preparar el projecte, amb la qual cosa, tot i que presenten un guió i uns objectius, no acaben d'estar gaire ben definits.

El punt més conflictiu és que molt pocs alumnes han buscat bibliografia complementària i, també, ens hem trobat sovint que s'ha substituït la lectura obligatòria per una cerca ràpida a Internet de fonts poc fiables (blogs, wikis, etc.). També hi ha força dificultat en la planificació de les tasques i el repartiment, cosa que confirma la nostra sospita inicial que no es fa tant un repartiment de tasques com un repartiment d'apartats.

Codi	Criteris	Mitjana	DS
CR_1	Lectures obligatòries realitzades	1,35	0,67
CR_2	Presentació guió i objectius	1,3	0,47
CR_3	Planificació i repartiment de tasques	1,05	0,76
CR_4	Bibliografia complementària	0,8	0,89

Codi	Valoració
0	No
1	Parcialment
2	Si

Taula 1. Resultats (mitjana i DS) de la valoració dels projectes presentats en la primera tutoria. Criteris i codis de valoració.

Certament, hi ha grups que realitzen des de l'inici una bona planificació del treball, d'aquí que la DS és considerable; per tant, constatem força diferències entre grups. Després de la primera tutoria la majoria dels grups refan el guió abans de realitzar el TD, milloren en quasi tots els aspectes, però continua la dificultat per cercar fonts fiables que tractin els continguts de l'objectiu de treball.

Valoració 2: Errors detectats en la primera valoració del treball

Atès que no tots els professors van utilitzar la rúbrica de qualificació, eés van establir 13 criteris per valorar quins havien estat els errors detectats en la primera valoració del treball. A la taula 2 es presenten els criteris i els resultats de la mostra analitzada. El codi de valoració ha estat novament: No realitzat (0), parcialment realitzat (1) i realitzat (2). S'ha organitzat la taula de menor a major puntuació mitjana.

El primer criteri, "s'han copiat directament paràgrafs de textos (plagi)" obté una baixa puntuació, això vol dir que pocs alumnes ho han fet, però per a nosaltres és un element força negatiu observar que alguns sí que ho fan. A més a més, la majoria no tenen consciència que aquest fet és il·legal, tret que se citi literalment una frase d'un autor de forma correcta. Hem localitzat algun cas aïllat de persones que copien planes senceres de pàgines web, evidentment, sense citar la font. Tot i que hi ha programes per detectar aquest fet, habitualment ho fem manualment, per sort es nota amb certa facilitat el canvi d'estil de redactat que alerta d'aquest fet.

Codi	Criteris	Mitjana	DS
CR_4	S'han copiat directament paràgrafs de textos (plagi)	0,45	0,69
CR_13	S'ha citat correctament dins del text	0,70	0,73
CR_6	El treball reflecteix una bona elaboració de les fonts utilitzades.	0,80	0,62
CR_3	S'han cercat fonts complementàries adients	0,90	0,64
CR_8	Les diferents parts del treballs són coherents entre si	0,90	0,72
CR_5	El treball reflecteix la comprensió de les fonts utilitzades	0,95	0,60
CR_12	S'ha respectat el format (llargada, apartats...) demanat	0,95	0,69
CR_10	El redactat és clar i sense errors	1,05	0,60
CR_7	El treball està ben estructurat	1,10	0,85
CR_9	S'utilitza un lèxic precís i adequat	1,30	0,57
CR_11	El redactat és comprensible	1,40	0,60
CR_2	S'ha utilitzat la bibliografia obligatòria	1,75	0,44
CR_1	S'han abordat els conceptes bàsics del tema escollit	1,87	0,35

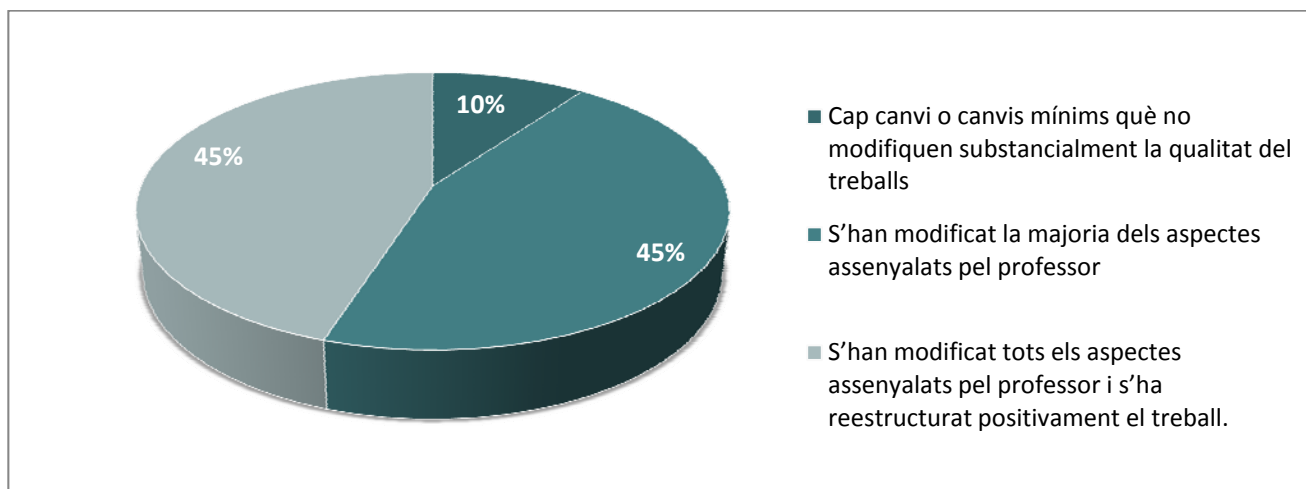
Taula 2. Resultats (mitjana i DS) de la primera valoració dels treballs. Criteris i codis de valoració.

Els aspectes més ben valorats en aquesta primera valoració tenen a veure amb el contingut triat i com s'ha estructurat (CR_1 i CR_7), l'ús de la bibliografia obligatòria (CR_2); un redactat comprensible (CR_11) i , en general, amb un ús adequat de la terminologia pròpia del àrea de coneixement treballada(CR_9).

D'altra banda, els aspectes en els quals els alumnes han tingut més dificultat o no han complert són: citar correctament dins del text (CR_13), l'elaboració de les lectures (CR_6), la cerca de fonts complementàries (CR_3) i la coherència entre les diferents parts del treball (CR_8).

Valoració 3: Capacitat de reestructuració a partir de les correccions del professorat

La tasca d'avaluació formativa té sentit? Això ho podem respondre si els alumnes són capaços de reestructurar el treball a partir de les correccions del professor. La primera valoració ha estat simple, com pot veure's en el gràfic 2.

Gràfic 2. Tipus de canvis detectats en la correcció dels treballs finals (%).

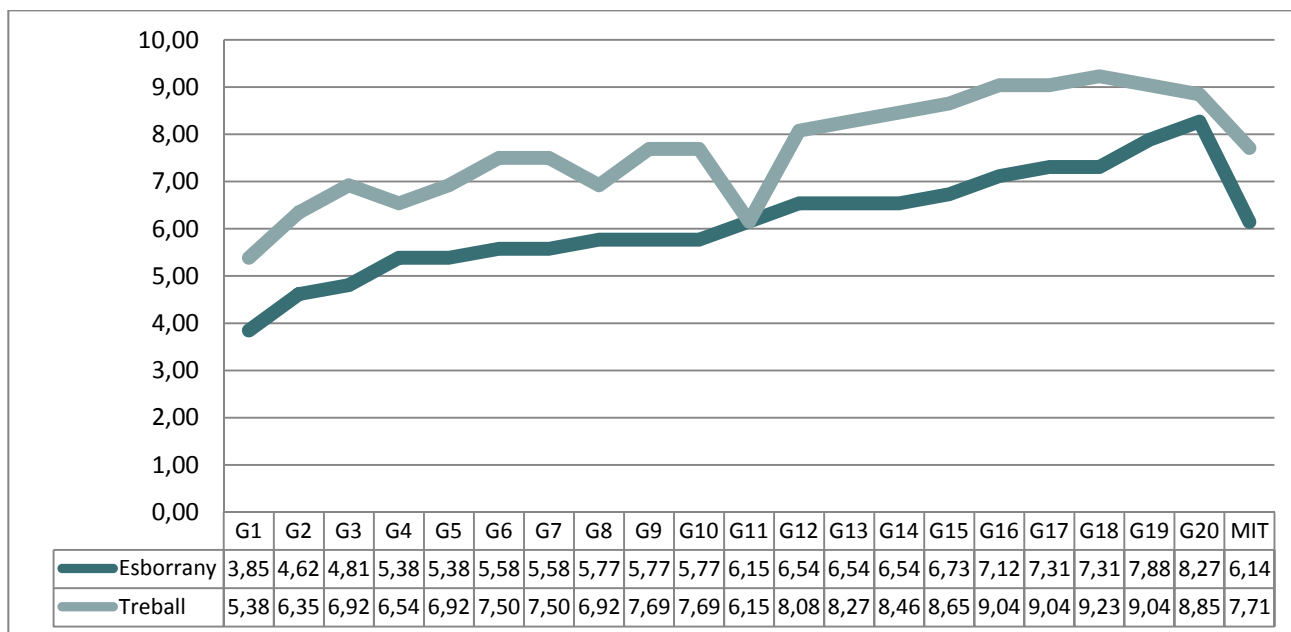
La indicació de canvis mínims pot respondre tant a treballs que inicialment van ser molt ben valorats, com a aquells que, malgrat no tenir una bona valoració, no van ser modificats de manera pertinent. El percentatge trobat ha estat baix. Això ens permet concloure que la majoria de grups sí que van fer canvis en el treball, si bé la meitat d'aquests no van anar més enllà de l'assenyalat pel professor.

D'altra banda, també hem sistematitzat quins són els aspectes que més els costa modificar malgrat que estiguin indicats en la correcció. Els aspectes que més els costen de canviar són els següents:

• Citar correctament les fonts dins del text	40 %
• Fer una bona elaboració de les fonts utilitzades	30 %
• Millorar el lèxic (precís i adequat)	25 %
• Reflectir la comprensió de les fonts utilitzades	20 %
• Millorar l'estructura del treball	20 %
• Fer que tot el treball sigui coherent i no una suma de parts	20 %

Valoració 4: Diferències entre la valoració del primer lliurament del treball i del treball final a partir de la rúbrica

En el gràfic 3 poden observar-se les notes (en una escala de 10) de la correcció de l'esborrany i del treball final de 20 treballs qualificats amb la rúbrica (annex 2). La majoria d'alumnes han millorat la qualificació fent canvis als seus treballs, la quantitat o qualitat dels canvis no depèn tant de la nota inicial del treball, com de l'interès dels alumnes per obtenir un bon resultat final.

Gràfic 3. Comparació gràfica de les notes dels treballs qualificats amb rúbrica.

De forma significativa els canvis s'han realitzat ampliant i citant correctament les fonts bibliogràfiques, millorant el redactat, i adequant el treball als aspectes formals requerits (vegeu la taula 3)

Criteris Rúbrica	Interval	Correcció esborrany		Correcció treball		T-Student (p)
		Mitjana	DS	Mitjana	DS	
Conceptes Bàsics	1-4	3,50	0,67	3,70	0,44	0,136
Fonts	1-4	2,38	0,63	3,00	0,71	0,003
Elaboració	1-4	2,25	0,73	2,78	0,64	0,010
Coherència	1-4	2,75	0,64	3,23	0,62	0,011
Redactat	1-4	2,45	0,60	3,28	0,47	0,000
Aspectes Formals	1-4	2,00	0,65	3,38	0,76	0,000
Ap. Extra	0-2	0,65	0,67	0,70	0,66	0,407
Valoració global	6-26	15,98	2,90	20,05	2,91	0,000

Taula 3. Comparació de l'avaluació de l'esborrany i del treball final, en funció dels criteris de la rúbrica (Annex 5).

3.2 QUALITAT DE LES PRESENTACIONS

Analitzant els resultats de l'avaluació dels grups M1 i M4, i comparant l'avaluació entre parells amb la valoració de les professores (2 professores van valorar per separat les mateixes exposicions), podem comprovar que no hi ha diferències significatives entre professors i alumnes, per a aquests grups, en cap de les variables valorades.

	Parells	Professors	T-Student (p)
Elaboració teòrica	8,02	7,89	0,264
Originalitat en l'exposició	7,68	7,68	0,497
Claredat	7,75	7,68	0,351
Amenitat	7,42	7,50	0,382
Dicció i entonació	7,36	7,30	0,402
CNV - Gestualitat	7,28	7,29	0,499

Coordinació i preparació de l'exposició	7,75	8,14	0,014
Valoració global	7,73	7,61	0,264

Taula 4. Comparació entre la valoració dels companys i dels professors de la presentació, en funció dels criteris del sistema de valoració de presentacions (Annex 6).

A nivell qualitatiu hem observat que l'avaluació entre parells fa que alguns aspectes de les presentacions millorin en funció de la data de presentació. Avaluar als companys fa prendre consciència de quines aspectes funcionen millor o pitjor i, conseqüentment, significa un avantatge pels alumnes que exposen més tard. Tot i que hi havia diferències entre alumnes pel que fa a valorar més o menys positivament, es tornaven més crítics en agafar experiència en els criteris d'avaluació (clarament vam veure aquest aspecte amb els comentaris a la valoració global).

3.3 AVALUACIÓ DE TREBALLS, PRESENTACIONS I PARTICIPACIÓ

Finalment, hem valorat si hi ha grans diferències entre professors en les notes de cadascun dels criteris avaluats en el TP. Ho hem fet amb els grups compartits més nombrosos, ja que les dinàmiques dels grups més petits poden ser diferents. Per tant, són tots els treballs dels grups M1, M2, M4 i M6 (vegeu la taula 5).

	Professor 1		Professor 2		Professor 3		Professor 4		Professor 5		Professor 6	
	Mitjana	DS	Mitjana	DS	Mitjana	DS	Mitjana	DS	Mitjana	DS	Mitjana	DS
TD (Màx 40)	31,11	4,15	32,29	3,61	31,89	3,05	30,57	4,52	28,14	6,77	30,52	4,08
T.escrit (Màx 15)	11,94	1,53	12,23	1,40	12,28	0,68	10,63	2,22	9,16	3,95	10,78	1,44
Present(Màx 10)	7,86	1,09	7,71	1,11	7,93	0,46	7,37	1,52	6,82	2,32	7,04	1,50
Examen (Màx 10)	8,06	1,60	8,48	0,94	8,17	1,55	8,72	1,18	8,94	0,87	8,32	2,07
Part (Màx 5)	3,26	0,20	3,88	0,17	3,50	1,26	3,86	0,21	3,22	1,97	4,38	1,15

Taula 5. Comparació de les notes mitjanes (DS) dels professors que han tutoritzat el TD.

Tot i que hi ha alguns professors que puntuen lleugerament més baix que d'altres, no hi ha massa diferències entre professors. El fet és que els alumnes obtenen en general una bona avaluació final del TD. Per a la DS, sí que podem observar que alguns professors tenen notes més diferenciades (una gamma més àmplia de puntuacions) que d'altres, tant en el treball escrit com en la valoració de la presentació i la participació.

No hem pogut treballar més a fons la participació dels membres dintre de cada grup de treball. En general ha estat satisfactòria per a ells mateixos, amb excepcions que, en moltes ocasions gràcies al fòrum del grup, s'han pogut detectar i solucionar amb el professor (amb l'expulsió del membre no cooperatiu o amb un canvi d'actitud d'aquest). Hem detectat reticències a utilitzar els mitjans de comunicació que els proposem i han persistit en el repartiment d'apartats dels treball, cosa que als estudiants els sembla equitatiu però que no afavoreix el treball en equip.

3.4 VALORACIÓ DE LES EINES EMPRADES I PROPOSTA DE MILLORES (DISCUSSIÓ)

a) Utilitat i millores eines emprades

Moltes de les eines utilitzades han estat útils per a l'aprenentatge dels alumnes i la millora de les seves competències, especialment, la capacitat per "Comunicar-se oralment i per escrit a nivell universitari". Pensem, però, que han estat les tutories i el seguiment continuat a través del fòrum dels grups, l'eina més efectiva per a la millora dels seus treballs i la presa de consciència dels aspectes que personalment havien

de millorar. La contrapartida ha estat una inversió de temps per part del professorat, molt superior a l'assignació d'hores al PDI.

A partir de l'anàlisi dels resultats del que vam fer durant el curs anterior, s'han fet alguns canvis per al curs 2013-2014.

- 1) Unificar tots els documents següents en un document inicial que explica tots aquests apartats:
 - Pautes per realitzar un treball acadèmic i una presentació oral
 - Pautes per avaluar el TD
 - Pautes per a la presentació del projecte en la primera tutoria
 - Cronograma i pla de treball del trimestre (lliuraments, tutories, presentacions)
- 2) Realitzar una enquesta inicial sobre l'autoavaluació de les seves competències (voluntària i anònima) i una enquesta final sobre allò que han après en relació a aquestes competències en acabar el curs en realitzar el TD.
- 3) Adaptar els recursos virtuals en funció dels canvis del Campus Virtual (vegeu apartat següent)
- 4) Donar al treball el format d'un informe científic sobre un dels temes proposats per aquest any.
- 5) Durant el curs 2013-2014 s'implementaran les rúbriques o guies de correcció per a alguns grups en el campus virtual amb la finalitat de comprovar si el fet que les rúbriques siguin públiques facilita que l'estudiant faci una primera entrega de més qualitat i en quina mesura es pot fomentar canvis més estructurals i de coherència un cop s'entrega la primera correcció del treball doncs són aquests dos darrers aspectes en els que hem observat que hi ha una major resistència al canvi. En el curs 2012-2013 la rúbrica és va fer pública en finalitzar l'avaluació dels treballs.

b) Milliores Campus Virtual 2.4

L'equip de treball té la intenció d'explotar les noves funcionalitats del campus virtual Moodle 2.4 pel que fa a la inclusió de rúbriques o guies d'avaluació i altres eines com la realimentació que permet una ràpida recollida de dades. Tanmateix, en treballar amb grups i agrupaments podem crear per als alumnes eines de treball cooperatiu a demanda (wikis, carpetes per compartir material, etc.).

c) Transferibilitat de resultats

La transferència directa per part dels alumnes té un doble vessant: en altres assignatures on hagin de presentar i elaborar treballs que requereixin les mateixes competències i en una preparació millor per a la vida laboral.

Els materials (com les guies i les rúbriques d'avaluació) poden ser útils per a altres professors, tant d'aquest ensenyament com d'altres, que vulguin treballar les competències comunicatives i de treball en equip en les seves assignatures. Per aquest motiu, és important la difusió dels resultats i els materials i la metodologia utilitzada. Aquest projecte ja ha estat presentat per la coordinadora d'aquest projecte en els "Tallers sobre competències transversals del Grau de Psicologia: com les ensenyem i com les avaluem", Barcelona, 12 de febrer de 2012.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Allen, D., & Tanner, K. (2006). Rubrics: Tools for making learning goals and evaluation criteria explicit for both teachers and learners. *CBE Life Sciences Education*, 5(3), 197-203.
- Alsina, J. (Coord.) (2010). Evaluación por competencias en la universidad: las competencias transversales. *Cuadernos de docencia universitaria*, 18. Barcelona: Octaedro, S.L. e ICE-UB

- Andreu, L. i Sanz-Torrent, M. (2010). El trabajo en equipo en el aula: de la isla al continente. A T. Pagès, A. Cornet y J. Pardo (Coord). *Buenas prácticas docentes en la universidad*. Octaedro / ICE-UB.
- Di Estefano, M. y Pereira, M.C. (2004). La enseñanza de la lectura y la escritura en el nivel superior: procesos, prácticas y representaciones sociales. En P. Carlino (Coord.) *Textos en contexto: leer y escribir en la universidad*. Buenos Aires: Asociación Internacional de Lectura/Lectura y Vida.
- García, R.; Traver, J. A. y Candela, I. (2001). *Aprendizaje cooperativo: fundamentos, características y técnicas*. Madrid: CCS.
- Gibbs, G. y Simpson, C. (2009). Condicions per a una avaluació continuada que afavoreixi l'aprenentatge. *Quaderns de Docència Universitaria*, 13. Barcelona: Octaedro, S.L. e ICE-UB
- Lenski, S. D.; Johns, J.L.. (2000). *Improving Writing: Resources, Strategies, Assessments*. Dubuque, IA: Kendall Hunt Pub Co.
- Montgomery, K. (2000). Classroom Rubrics: Systematizing What Teachers Do Naturally. *Clearing House*, 73 (6), 324-28.
- Ramírez, J. (2002). La expresión oral. *Contextos educativos*, 5, 57-72
- Zelazny, G. (2000). *Say it with Presentations*. USA: McGraw-Hill

ANNEXOS:

ANNEX 1. DISTRIBUCIÓ DE RECURSOS I ACTIVITATS EN EL CAMPUS VIRTUAL

Treball dirigit de l'assignatura Llenguatge i Comunicació (Curs acadèmic 12/13)

Benvinguts al curs de "treball dirigit" de l'assignatura Llenguatge i Comunicació. Hem dissenyat aquest espai per tal que contingui tota la informació que necessiteu per realitzar el treball dirigit. És un espai informatiu però també de treball cooperatiu, com us explicarem a classe. En el bloc 0 teniu tota la informació i documentació que és comuna a tots els grups, així que consulteu els documents: Normes treball dirigit, Criteris d'avaluació i Temes treball dirigit. Després cada grup té assignat un espai propi, on només hi tenen accés els membres del grup i on es realitzaran les activitats que anirem fent al llarg del curs. Esperem que sigui un curs ben profitós!

- Fòrum de notícies
- Presentació Treball Dirigit
- Normes treball dirigit
- Projecte primera tutoria
- Criteris d'avaluació
- Temes treball dirigit
- Lectures Treball Dirigit
- Com consultar les bases de dades de Psicologia des de fora la UB
- 20 recomanacions per redactar bé
- El fòrum dels profes (Professors)

1 Grup M1

Professor teoria: Miquel Serra
Tutores del treball dirigit: Miquel Serra, Mercè Martínez i Elizabeth Gilboy

- Fòrum de pràctiques_M1 (MATI 1)
- ? TRIA TEMA I FORMA GRUP_M1 (MATI 1)
- Els grups del M1 (MATI 1)
- Calendari Grup M1 (MATI 1)
- Fòrum del GRUP_M1 (MATI 1 - Avaluació continuada)
 - Treball dirigit - Lliurament de treballs (M1) (MATI 1 - Avaluació continuada)
 - Valoració de la presentació_M1 (MATI 1 - Avaluació continuada)
 - Participació_M1 (M1) (MATI 1 - Avaluació continuada)
 - Examen Treball dirigit (M1) (MATI 1 - Avaluació continuada)
- M1_Treballs i presentacions (MATI 1 - Avaluació continuada)

Mercè Martínez i Torres
Despatx: 3505
Tel. 93 312 51 49
Concertar per E_Correu: mercemartinez@ub.edu

Elizabeth Gilboy Rubio
Despatx: 3502
Tel: 933125138
Concertar per E_Correu: egilboy@ub.edu

Miquel Serra Raventos
Despatx: 3501
Tel.
Concertar per E_Correu: miquel.serra@ub.edu

Tutoria

Departament de Psicologia Bàsica. Edifici de Ponent. Vagó 3. Planta 5.

(MATI 1)

ANNEX 2. RÚBRICA CORRECCIÓ TREBALLS ESCRITS CURS 2012-2013

	1 punt	2 punts	3 punts	4 punts	Competència ↓
Conceptes bàsics sobre el tema (assenyalats en el document: Tema treball dirigit)	Es fa una selecció arbitrària dels conceptes que apareixen	No apareixen tots els conceptes demanats, ja que s'ha seleccionat una part del tema proposat.	Apareixen tots els conceptes assenyalats.	Apareixen tots els conceptes assenyalats, s'ha fet una definició entenedora dels mateixos i es fan aportacions relacionades	
Fonts La diversitat i qualitat de les fonts d'informació consultades	No mostren cap esforç en la cerca i ús de fonts d'alta qualitat creïbles i rellevants per desenvolupar les idees del treball. Només han consultat les referències obligatòries.	Mostren un mínim d'esforç en la cerca i us de fonts d'alta qualitat, creïbles i rellevants per desenvolupar les idees del treball. Han consultat la bibliografia obligatòria, i alguna de la recomanada, però no han cercat informació utilitzant eines de cerca acadèmica. Només han utilitzat Internet com a font de cerca.	Demostren una habilitat apropiada en la cerca i us de fonts d'alta qualitat, creïbles i rellevants per desenvolupar les idees en el treball. Han consultat la bibliografia obligatòria, la recomanada, i altres fonts d'informació amb garanties de qualitat. Han fet cerques utilitzant eines acadèmiques.	Demostren que son molt destres en la cerca i us de fonts d'alta qualitat, creïbles i rellevants per desenvolupar les idees en el treball. Han consultat bibliografia obligatòria, recomanada, i bibliografia no recomanada d'alta qualitat. Han fet cerques utilitzant eines acadèmiques i han seleccionat apropiadament la informació.	Buscar, seleccionar i gestionar informació especialitzada de manera estratègica, fent ús de diferents tecnologies i fonts d'informació
Elaboració Comprensió de les fonts llegides	Mostren una pobre comprensió del vocabulari de les fonts llegides. Es fa un mal resum o es parafraseja de manera incorrecta la informació del text.	Hi ha una comprensió suficient de les fonts per tal de parafrasejar o resumir la informació d'un text. L'estructura del text segueix l'estructura del text original. No s'adopta un enfocament	S'elaboren les fonts d'informació per integrar-les en un tot al llarg del text. Es comprenen i es sintetitzen apropiadament els	S'elaboren les fonts d'informació i a més s'utilitzen exemples creatius aclaridors dels conceptes més difícils. Es reconeixen possibles implicacions dels textos	Raonar de manera analítica i crítica

		científic ni crític cap a les fonts d'informació.	conceptes claus.	llegits que van més enllà de la tasca divulgativa assignada. S'avaluen críticament els textos treballats.	
Coherència Estructura i coherència del treball	El treball no és coherent; hi ha solapament entre els apartats i/o desconexió entre els mateixos.	Hi ha certa coherència en el treball; algunes parts estan solapades i/o hi ha certa desconexió entre els apartats; no s'acaba d'entendre la contribució de cada apartat al conjunt total.	El treball és coherent ; s'entén la contribució de cada apartat al conjunt, però no hi ha congruència en l'estil de redacció, la transició entre apartats no és fluida i no es percep unitat en el treball.	El treball és molt coherent; l'aportació de cada apartat és rellevant pel conjunt i coherent amb la resta; hi ha total congruència en l'estil del redactat; la transició entre els apartats és fluida; es percep total unitat en el treball.	Comunicar-se per escrit a nivell universitari
Redactat	S'utilitza un lèxic comú, imprecís, o erroni, i que no trameta apropiadament la informació. No hi ha concisió en l'escriptura, i.e. la sintaxis resulta feixuga o poc clara.	S'utilitza un lèxic poc precís. La concisió en l'escriptura és millorable, i.e. cal una millora en l'ús de l'estructures sintàctiques perquè el text trameti apropiadament la informació.	S'utilitza un lèxic precís. L'escriptura és força concisa. El text generalment trameta apropiadament el significat, encara que hi ha alguns errors	S'utilitza un lèxic precís, l'escriptura és concisa. El text trameta informació de manera elegant, clara, fluida i està virtualment lliure d'errors.	Comunicar-se per escrit a nivell universitari
Aspectes formals: Títol/noms/resum/mots clau Índex 10/12 pàgines Referències bibliogràfiques	No compleix amb la majoria dels aspectes formals. Manca resum i paraules clau i/o les referències bibliogràfiques no compleixen normes APA o no es respecta el nombre de pàgines.	Compleix amb alguns dels aspectes formals però no altres; Les referències bibliogràfiques no compleixen normes APA i/o es citen incorrectament fonts primàries i secundàries; i/o no es respecta el nombre de pàgines	Compleix amb la major part dels aspectes formals però en el text es citen incorrectament fonts primàries i secundàries; i/o el nombre de pàgines no es adequat.	Compleix amb tots els aspectes formals i a més la bibliografia està ben citada.	Comunicar-se per escrit a nivell universitari
Aportacions extres					Fins a 2 punts per aportacions extraordinàries: recerca, exemples, creativitat, inversió extra de temps en la realització...

ANNEX 3. AVALUACIÓ DE LES PRESENTACIONS DELS TREBALLS

Full valoració del professor

Identificadors	Alumne	ET	ORI	CLA	AME	DIE	CNV	COOR	VG
Grup (M1...) Grup (Bilingüisme...) Dia i hora exposició Aula	 Cognoms, Nom								
	 Cognoms, Nom								
	 Cognoms, Nom								
	 Cognoms, Nom								

Puntua d'1 a 10 en els següents apartats respecte del grup en el seu conjunt (veure criteris a peu de taula):

Data presentació	Grup	ET	ORI	CLA	AME	DIE	CNV	COOR	VG

Criteris:

- **Elaboració teòrica (ET):** Estructuració dels continguts, capacitat de síntesi, organització dels continguts, coherència al llarg de tota l'explicació, etc. Per tant, en aquesta casella heu d'avaluar el contingut de l'exposició, independentment de la forma com ho facin.
- **Originalitat (ORI):** la creativitat en els mitjans utilitzats en el disseny i la presentació
- **Claredat (CLA):** han explicat o no amb claredat els conceptes, s'entenia bé l'exposició?
- **Amenitat (AME):** Capacitat per atreure i mantenir l'atenció de l'audiència (o no)
- **Dicció i entonació (DIE):** El ritme ha estat adequat (ni massa lent, ni massa ràpid), la dicció era clara (o no), l'entonació era variada i adequada (no era monòtona, no feien inflexions altes o parlaven molt fluixet)
- **Gestos (CNV):** Els gestos acompanyaven l'explicació, servien per subratllar els aspecte més importants i eren congruents amb el que s'estava explicant (o no)
- **Coordinació i preparació de l'exposició (COOR):** El grup ha preparat conjuntament l'exposició, el conjunt és coherent, el ritme de la presentació és bastant homogeni, hi ha una bona coordinació (o no).
- **Valoració global (VG):** Tenint en compte tots aquests aspectes valorar globalment la presentació

Full de valoració de les presentacions dels vostres companys – FULL PEL PROFESSOR

Cognoms, nom:

Grup:

Puntua d'1 a 10 en els següents apartats al grup en el seu conjunt (veure criteris al full de l'alumne):

Data presentació	Grup	ET	ORI	CLA	AME	DIE	CNV	COOR	VG
Comentaris									

Faries alguna pregunta al grup? Quina?

Full de valoració de les presentacions dels vostres companys – FULL PEL PROFESSOR

Cognoms, nom:

Grup:

Puntua d'1 a 10 en els següents apartats al grup en el seu conjunt (veure criteris al full de l'alumne):

Data presentació	Grup	ET	ORI	CLA	AME	DIE	CNV	COOR	VG
Comentaris									

Faries alguna pregunta al grup? Quina?

Full de valoració de les presentacions dels vostres companys – FULL PEL PROFESSOR

Cognoms, nom:

Grup:

Puntua d'1 a 10 en els següents apartats al grup en el seu conjunt (veure criteris al full de l'alumne):

Data presentació	Grup	ET	ORI	CLA	AME	DIE	CNV	COOR	VG
Comentaris									

Faries alguna pregunta al grup? Quina?